

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

Система стандартів безпеки праці

**РОБОТИ З ПРИГОТУВАННЯ
АСФАЛЬТОБЕТОННИХ СУМІШЕЙ**

Вимоги безпеки

ДСТУ Б А.3.2-4:2009

Київ
Мінрегіонбуд України
2010

ПЕРЕДМОВА

1 РОЗРОБЛЕНО:

Науково-технічний комітет "Будстандарт"

РОЗРОБНИКИ: **О. Бобунов; О. Бобунова; О. Вільсон; Г. Желудков** (науковий керівник);

В. Захарчук

2 ПРИЙНЯТО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ:

наказ Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 04.12.2009 р. № 556

3 НА ЗАМІНУ РСТ УССР 1997-90

**Право власності на цей документ належить державі.
Цей документ не може бути повністю чи частково відтворений,
тиражований і розповсюджений як офіційне видання без дозволу
Міністерства регіонального розвитку та будівництва України**

© Мінрегіонбуд України, 2010

Офіційний видавець нормативних документів
у галузі будівництва і промисловості будівельних матеріалів
Мінрегіонбуду України
Державне підприємство "Укрархбудінформ"

ЗМІСТ

	С.
1 Сфера застосування.....	1
2 Нормативні посилання.....	1
3 Загальні положення.....	3
4 Вимоги безпеки при роботах з вихідними матеріалами.....	4
5 Вимоги безпеки при приготуванні асфальтобетонних сумішей.....	5
6 Контроль за виконанням вимог безпеки праці.....	5

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

Система стандартів безпеки праці РОБОТИ З ПРИГОТУВАННЯ АСФАЛЬТОБЕТОННИХ СУМІШЕЙ Вимоги безпеки

Система стандартов безопасности труда
РАБОТЫ ПО ПРИГОТОВЛЕНИЮ АСФАЛЬТОБЕТОННЫХ СМЕСЕЙ
Требования безопасности

Occupational safety standards system
ASFALTCONCRETE MIXTURE PREPARATION WORKS
Safety requirements

Чинний від 2010-08-01

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

1.1 Цей стандарт встановлює загальні вимоги безпеки при виконанні робіт з приготування асфальтобетонних сумішей, що призначені для ремонту покриттів та основ міських доріг, тротуарів та майданів.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цьому стандарті є посилання на такі нормативні акти та нормативні документи:

НПАОП 0.00-1.29-97 Правила захисту від статичної електрики

НПАОП 0.00-4.01-08 Положення про порядок забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту

НПАОП 0.00-4.12-05 Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці

НПАОП 40.1-1.01-97 Правила безпечної експлуатації електроустановок

НПАОП 40.1-1.21-98 Правила технічної експлуатації електроустановок споживачів

НПАОП 40.1-1.32-0 Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок

НПАОП 45.2-3.01-04 Норми безкоштовної видачі спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту працівникам, зайнятих у будівельному виробництві

ДБН А.3.2-2-2009 ССБП. Промислова безпека у будівництві. Основні положення

ДБН В.2.5-28-2006 Інженерне обладнання будинків і споруд. Природне та штучне освітлення

ДСТУ 3962-2000 (ГОСТ 12.4.137-2001) ССБП. Взуття спеціальне з верхом зі шкіри для захисту від нафти, нафтопродуктів, кислот, лугів, нетоксичного та вибухонебезпечного пилу. Технічні умови

ДСТУ 4044-2001 Бітуми нафтові дорожні в'язкі. Технічні умови

ДСТУ 4092-2002 Безпека дорожнього руху. Світлофори дорожні. Загальні технічні вимоги, правила застосування та вимоги безпеки

ДСТУ 4100-2002 Знаки дорожні. Загальні технічні умови. Правила застосування

ДСТУ Б В.2.5-38:2008 (ІЕС 62305:2006, NEQ) Інженерне обладнання споруд. Улаштування блискавкозахисту будівель і споруд

ДСТУ Б.В.2.7-119-2003 Будівельні матеріали. Суміші асфальтобетонні і асфальтобетон дорожній та аеродромний. Технічні умови

ДСТУ ГОСТ 12.1.012-2008 (ГОСТ 12.1.012-2003, IDT) ССБП. Вібраційна безпека. Загальні вимоги

ДСТУ ГОСТ 12.4.041-2006 (ГОСТ 12.4.041-2001, IDT) ССБП. Засоби індивідуального захисту органів дихання фільтрувальні. Загальні технічні вимоги

ДСН 3.3.6.037-99 Державні санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку

ДСН 3.3.6.039-99 Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації

ДСН 3.3.6.042-99 Державні санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень

НАПБ А.01.001-2004 Правила пожежної безпеки в Україні

ГОСТ 12.0.003-74 ССБТ. Опасные и вредные производственные факторы. Классификация (ССБП. Небезпечні та шкідливі виробничі фактори. Класифікація)

ГОСТ 12.1.003-83 ССБТ. Шум. Общие требования безопасности (ССБП. Шум. Загальні вимоги безпеки)

ГОСТ 12.1.004-91 ССБТ. Пожарная безопасность. Общие требования (ССБП. Пожежна безпека. Загальні вимоги)

ГОСТ 12.1.005-88 ССБТ. Общие санитарно-гигиенические требования к воздуху рабочей зоны (ССБП. Загальні санітарно-гігієнічні вимоги до повітря робочої зони)

ГОСТ 12.1.007-76 ССБТ. Вредные вещества. Классификация и общие требования безопасности (ССБП. Шкідливі речовини. Класифікація та загальні вимоги безпеки)

ГОСТ 12.1.013-78 ССБТ. Строительство. Электробезопасность. Общие требования (ССБП. Будівництво. Електробезпека. Загальні вимоги)

ГОСТ 12.1.023-80 ССБТ. Шум. Методы установления значений шумовых характеристик стационарных машин (ССБП. Шум. Методи встановлення значень шумових характеристик стаціонарних машин)

ГОСТ 12.1.028-80 ССБТ. Шум. Определение шумовых характеристик источников шума. Ориентировочный метод (ССБП. Шум. Визначення шумових характеристик джерел шуму. Орієнтовний метод)

ГОСТ 12.1.030-81 ССБТ. Электробезопасность. Защитное заземление, зануление (ССБП. Електробезпека. Захисне заземління, занулення)

ГОСТ 12.1.038-82 ССБТ. Электробезопасность. Предельно допустимые значения напряжений прикосновения и токов (ССБП. Електробезпека. Гранично припустимі значення напруги дотиків та струмів)

ГОСТ 12.1.046-85 ССБТ. Строительство. Нормы освещения строительных площадок (ССБП. Будівництво. Норми освітлення будівельних майданчиків)

ГОСТ 12.1.050-86 ССБТ. Методы измерения шума на рабочих местах (ССБП. Методи виміру шуму на робочих місцях)

ГОСТ 12.2.003-91 ССБТ. Оборудование производственное. Общие требования безопасности (ССБП. Обладнання виробниче. Загальні вимоги безпеки)

ГОСТ 12.3.002-75 ССБТ. Процессы производственные. Общие требования безопасности (ССБП. Процеси виробничі. Загальні вимоги безпеки)

ГОСТ 12.3.009-76 ССБТ. Работы погрузочно-разгрузочные. Общие требования безопасности (ССБП. Роботи вантажно-розвантажувальні. Загальні вимоги безпеки)

ГОСТ 12.3.020-80 ССБТ. Процессы перемещения грузов на предприятиях. Общие требования безопасности (ССБП. Процеси переміщення вантажів на підприємствах. Загальні вимоги безпеки)

ГОСТ 12.4.011-89 ССБТ. Средства защиты работающих. Общие требования и классификация (ССБП. Засоби захисту працюючих. Загальні вимоги і класифікація)

ГОСТ 12.4.012-83 ССБТ. Вибрация. Средства измерения и контроля вибрации на рабочих местах. Технические требования (ССБП. Вібрація. Засоби вимірювання і контролю вібрації на робочих місцях. Технічні вимоги)

ГОСТ 12.4.013-85 ССБТ. Очки защитные. Общие технические условия (ССБП. Окуляри захисні. Загальні технічні умови)

ГОСТ 12.4.026-76 ССБТ. Цвета сигнальные и знаки безопасности (ССБП. Кольори сигнальні та знаки безпеки)

ГОСТ 12.4.103-83 ССБТ. Одежда специальная защитная, средства индивидуальной защиты ног и рук. Классификация (ССБП. Одяг спеціальний захисний, засоби індивідуального захисту ніг та рук. Класифікація)

ГОСТ 12.4.111-82 ССБТ. Костюмы мужские для защиты от нефти и нефтепродуктов. Технические условия (ССБП. Костюми чоловічі для захисту від нафти та нафтопродуктів. Технічні умови)

ГОСТ 12.4.112-82 ССБТ. Костюмы женские для защиты от нефти и нефтепродуктов. Технические условия (ССБП. Костюми жіночі для захисту від нафти та нафтопродуктів. Технічні умови)

Наказ МОЗ України від 21.05.07 №246 Порядок проведення медичних оглядів працівників певних категорій

3 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

3.1 Вимоги до технологічного процесу повинні бути викладені в проектно-технологічній документації (проекті виконання робіт, технологічній карті).

3.2 Приготування асфальтобетонних сумішей для ремонту міських доріг, тротуарів та площ має виконуватись відповідно до вимог цього стандарту та ГОСТ 12.3.002.

3.3 У процесі виконання робіт з приготування асфальтобетонних сумішей повинні виконуватись вимоги захисту працюючих від можливого впливу небезпечних та шкідливих виробничих факторів згідно з ГОСТ 12.0.003, ГОСТ 12.1.007.

Засоби захисту для запобігання або зменшення впливу на працюючих небезпечних та шкідливих виробничих факторів повинні відповідати вимогам ГОСТ 12.4.011.

3.4 Рівні небезпечних та шкідливих речовин у повітрі робочої зони не повинні перевищувати гранично допустимих значень, передбачених ГОСТ 12.1.005.

3.5 Гігієнічні норми вібрації, що впливає на людину у виробничих умовах, не повинні перевищувати норми, які встановлені ДСТУ ГОСТ 12.1.012, ДСН 3.3.6.039.

3.6 Виробниче обладнання повинно відповідати вимогам ГОСТ 12.2.003.

3.7 Територія виробничої бази має бути упорядкована та освітлена у відповідності до вимог ГОСТ 12.1.046, ДБН В.2.5-28.

3.8 Територія виробничої бази, яка розташована у безпосередній близькості від населених пунктів, повинна бути огорожена суцільним забором висотою не менше 2,0 м.

3.9 Відстань між спорудами та будинками на території виробничої бази повинна забезпечувати розміщення проїздів, проходів, прокладання інженерних мереж, комунікацій відповідно до вимог ГОСТ 12.1.004 та НАПБ А.01.001.

3.10 Виїмки в ґрунті, що розробляються на території виробничої бази, повинні бути огорожені захисними огорожами. Проходи через ці виїмки повинні бути обладнані перехідними містками згідно з ДБН А.3.2-2. У нічний час захисні огорожі та перехідні містки повинні бути освітлені.

3.11 На території виробничої бази, а також на під'їзних дорогах повинні бути встановлені дорожні знаки відповідно до ДСТУ 4100, які видно у будь-який час доби.

3.12 Перетини автомобільних шляхів із залізничними коліями повинні бути обладнанні переїздами згідно з ДСТУ 4092.

3.13 Проходи та переїзди на території виробничої бази повинні зберігатися у чистоті, взимку очищуватися від снігу, льоду та посипатися піском або шлаком.

3.14 Трубопроводи у місцях перетину із дорогами повинні бути захищені надійними переїздами та переходами або підняті на висоту, що перевищує габарити транспортних засобів.

3.15 Роботи на виробничих базах повинні бути організовані таким чином, щоб виключалась можливість забруднення водойм, ґрунту та повітря виробничими відходами.

3.16 Пило- та газоочисне обладнання повинно розташовуватися по відношенню до найближчого житлового району із підвітряного боку-для вітрів напрямку, що переважає, та відокремлюватися від житлових районів санітарно-захисними зонами.

3.17 Електробезпека повинна забезпечуватися дотриманням вимог ГОСТ 12.1.013, ГОСТ 12.1.030, ДСТУ ГОСТ 12.1.038, НПАОП 0.00-1.29, НПАОП 40.1-1.01, НПАОП 40.1-1.21, НПАОП 40.1-1.32.

3.18 Вантажно-розвантажувальні роботи та переміщення вантажів має виконуватися відповідно до вимог ГОСТ 12.3.009, ГОСТ 12.3.020.

3.19 У робочих зонах та на обладнанні повинні бути встановлені знаки безпеки і надписи згідно з ГОСТ 12.4.026.

3.20 До робіт з приготування асфальтобетонної суміші, до управління бітумоплавильними та реакторними установками допускаються особи не молодше 18 років, які не мають медичних протипоказань, пройшли навчання згідно із НПАОП 0.00-4.12 та мають посвідчення на право управління агрегатами та установками.

3.22 Працюючі з шкідливими речовинами повинні проходити медичний огляд відповідно до порядку, який затверджений наказом МОЗ України від 21.05.07 № 246 .

4 ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПРИ РОБОТАХ З ВИХІДНИМИ МАТЕРІАЛАМИ

4.1 Асфальтобетонні суміші, які застосовуються для ремонту доріг, площ та тротуарів, повинні відповідати вимогам ДСТУ Б В.2.7-119, ДСТУ Б В.2.7-127, в'язучі матеріали - вимогам ДСТУ 4044.

4.2 Котли з бітумом або гудроном не повинні заповнюватися більше 2/3 їх об'єму.

При необхідності огляду внутрішньої частини котлів, повинні застосовуватися переносні світильники у вибухобезпечному виконанні, напругою не більше 12 В.

4.3 Перемішування бітуму із розчинником (гас тощо) повинно здійснюватись циркуляцією з використанням бітумного насоса, за допомогою механічних мішалок різної конструкції.

4.4 Підігрівання рідких бітумів повинно здійснюватися за допомогою пару.

Допускається використовувати електропідігрівання, за умови надійної ізоляції нагрівальних елементів.

4.5 При розвантаженні матеріалів, особливо пилоподібних, повинно бути виключено їх вільне падіння.

Завантаження та дозування сипучих матеріалів повинні здійснюватися механізованим способом, з герметизацією горловини та люків.

4.6 Температура бітуму, що поступає на змішування з розчинником у відкритій системі, не повинна перевищувати 100 °С для класу БГ та 120 °С - для класів СГ і МГ.

4.7 Робітники, які працюють з бітумом або гудроном, повинні бути забезпечені захисними засобами: рукавицями згідно з ГОСТ 12.4.103, взуттям згідно з ДСТУ 3962, окулярами згідно з ГОСТ 12.4.013, костюмами згідно з ГОСТ 12.4.111, ГОСТ 12.4.112 та, за необхідністю, респіраторами згідно з ДСТУ ГОСТ 12.4.041.

4.8 Особи, які страждають шкірними хворобами або запаленням слизової оболонки очей, до роботи з приготування асфальтобетонних сумішей не допускаються.

4.9 При попаданні гарячого бітуму, гудрону або суміші на шкіру працюючого необхідно видавити її тампоном, який змочується у вазеліновій олії, але не вазеліном.

За наявності опіку - перев'язати пошкоджене місце стерильною пов'язкою.

4.10 При загоранні невеликої кількості бітуму, слід гасити його піском або за допомогою кошми, порошковим або вуглекислим вогнегасником; розлитий на великій площі бітум, що горить, слід гасити піною.

4.11 Відкриті склади матеріалів, що пиляться, повинні знаходитися на відстані не менше 20 м від виробничих будинків та не менше 50 м - від побутових приміщень.

5 ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПРИ ПРИГОТУВАННІ АСФАЛЬТОБЕТОННИХ СУМІШЕЙ

5.1 Котли, асфальтозмішувальна установка та трубопроводи для подання сировини та відводу газу при приготуванні асфальтобетонних сумішей повинні бути надійно теплоізольовані.

5.2 Електрообладнання установки, котлів та сховищ має бути у вибухобезпечному виконанні, відповідно до правил будови та безпечної експлуатації електроустановок згідно з НПАОП 0.00-1.29, НПАОП 40.1-1.01, НПАОП 40.1-1.21, НПАОП 40.1-1.32.

5.3 На реакторній установці повинні бути наявні засоби пожежогасіння відповідно до вимог НАПБА.01.001.

Захист від прямих ударів блискавки здійснюється згідно з ДСТУ Б В.2.5-38.

5.4 Завантаження вихідних матеріалів до котлів повинно проводитися шляхом перекачування їх після попереднього підігрівання.

Підігрівання сировини слід проводити зі швидкістю не більше 100-150 °С у годину. Завантаження сировини до реактора має здійснюватися до певного рівня, після чого магістраль подачі сировини повинна відключатися та продуватися паром.

5.5 Гази окислення, які виділяються у процесі приготування асфальтобетонних сумішей, повинні спрямовуватися на спалювання до спеціальної топки, для запобігання забруднення атмосферного повітря.

Робота установки без спеціальної топки, яка забезпечує повне згорання газів окислення, не допускається.

5.6 Рухомі частини машин та обладнання повинні мати огорожу.

5.7 Пило-газоочишувальна система повинна включатися у роботу до пуску технологічного обладнання та виключатися через 5-7 хв. після припинення його роботи.

5.8 По закінченні робіт необхідно припинити подавання пального до форсунки та продовжити дуття для прискорення провітрювання барабана.

5.9 На пульті асфальтозмішувальної установки повинна бути інструкція для оператора з описом конструктивних особливостей роботи установки та вимог безпеки.

6 КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОНАННЯМ ВИМОГ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ

6.1 До робіт з приготування асфальтобетонних сумішей допускаються працівники, які відповідно до чинного законодавства уклали трудовий договір з підприємством, мають відповідну професійну підготовку, пройшли навчання та перевірку знань з питань охорони праці та медичний огляд.

6.2 Контроль за виконанням вимог безпеки праці здійснюється інженерно-технічними працівниками та спеціалістами служби охорони праці.

6.3 Визначення рівня ГДК шкідливих речовин здійснюється згідно з ГОСТ 12.0.003, ГОСТ 12.1.007.

6.4 Контроль за вмістом шкідливих речовин у повітрі робочої зони здійснюється відповідно до вимог ГОСТ 12.1.005 за методиками МОЗ України.

Контроль вмісту пилу в повітрі робочої зони здійснюється не рідше двох разів на рік.

6.5 Контроль за шумовими характеристиками на робочих місцях здійснюється відповідно до вимог ГОСТ 12.1.003, ГОСТ 12.1.023, ГОСТ 12.1.028, ГОСТ 12.1.050, ДСН 3.3.6.037.

6.6 Визначення вібраційних характеристик на робочих місцях здійснюється відповідно до вимог ДСТУ ГОСТ 12.1.012, ГОСТ 12.4.012, ДСН 3.3.6.039.

6.7 Контроль електробезпеки здійснюється відповідно до вимог ГОСТ 12.1.013, ГОСТ 12.1.019, ГОСТ 12.1.038, НПАОП 0.00-1.29, НПАОП 40.1-1.01, НПАОП 40.1-1.21, НПАОП 40.1-1.32.

6.8 Контроль стану та огляд засобів індивідуального захисту повинен здійснюватися відповідно до вимог НПАОП 0.00-4.01, НПАОП 45.2-3.01.

6.9 Контроль за виконанням вимог пожежної безпеки здійснюється згідно з ГОСТ 12.1.004.

Код УКНД: 13.100; 93.080.20

Ключові слова: вимоги безпеки, контроль за виконанням вимог безпеки праці, приготування асфальтобетонних сумішей.

Редактор - А.О.Луковська
Коректор - А.І. Луценко
Комп'ютерна верстка - Ю.В. Вороніч

Формат 60x84¹/в. Папір офсетний. Гарнітура "Arial".
Друк офсетний.

Державне підприємство "Укрархбудінформ".
вул. М. Кривоноса, 2А, корп. 3, м. Київ-37, 03037, Україна.
Тел. 249-36-62